

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Codi: 106454

Crèdits: 6

Caràcter: FORMACIÓ OPTATIVA

Matèria: CONTEXT I DESENVOLUPAMENT EN ÀMBITS ESPECÍFICS

Curs: QUART

Semestre: Primer

Equip docent: Isaac Piñeiro

Hores de dedicació: 150h

Hores lectives: 72h

Hores autònomes: 78h

CONTINGUTS DE LA MATÈRIA

Aquesta matèria està formada per vuit assignatures optatives de caràcter pràctic. En ella es treballaran processos i coneixements com la manipulació de l'espai en el seu vessant funcional i lúdic; la innovació en el disseny i l'evolució en l'ús dels objectes; la generació de missatges des de la complexitat i transversalitat dels mitjans de comunicació visual contemporanis; la producció d'imatges des de l'extraterritorialitat de la narrativa visual; la creació des de la contemporaneïtat de les tècniques tradicionals i l'elaboració de continguts propis de les pràctiques artístiques contemporànies.

Assignatures de la matèria:

PRÀCTIQUES DE LA MATÈRIA 1.

PRÀCTIQUES ARTÍSTIQUES 1.

PRÀCTIQUES DE COMUNICACIÓ I NARRACIÓ VISUAL 1.

PRÀCTIQUES DEL DISSENY 1.

PRÀCTIQUES DE LA MATÈRIA 2.

PRÀCTIQUES ARTÍSTIQUES 2.

PRÀCTIQUES DE COMUNICACIÓ I NARRACIÓ VISUAL 2.

PRÀCTIQUES DEL DISSENY 2.

PRÀCTIQUES DEL DISSENY

Aquestes assignatures tenen com a objectiu aprofundir en les pràctiques del disseny (objectes, espais, experiències, serveis, etc.) en qualsevol dels àmbits d'aplicació, amb una orientació tant productiva com especulativa.

Amb l'objectiu de poder fer lectures prospectives davant noves realitats i necessitats, es posarà l'atenció en les persones i les seves experiències.

Donant a l'alumnat les eines i metodologies necessàries per a investigar, analitzar i proposar solucions a problemes existents i futurs.

A través del treball pràctic-teòric es formalitzaran propostes orientades a les usuàries i els seus entorns: des de la pràctica col·laborativa, els materials, l'ecologia i els processos, tant tradicionals com contemporanis.

Sectors professionals: Estudis de disseny industrial i producte, departaments d'innovació i tendències, disseny d'espais, comissariat d'exposicions, consultories de disseny i serveis, educació, centres de recerca i desenvolupament, estudis de comunicació, institucions culturals, publicacions especialitzades, projecció, producció, mediació i educació en el context del disseny.

PRÀCTIQUES DEL DISSENY 1

Pràctiques del Disseny I és una assignatura optativa de quart curs (primer semestre) integrada en la matèria "Context i desenvolupament en àmbits específics".

L'assignatura es constitueix com un taller de simulació professional on l'aula es transforma en un estudi de disseny. Sota aquesta premissa, el curs s'articula mitjançant el desenvolupament de propostes de disseny orientades a clients ficticis, i això permet a l'alumnat enfrontar-se a la complexitat d'un encàrrec real des d'una perspectiva de recerca i experimentació formal, material i conceptual. És un espai crític per a entendre com els sistemes de producció i els llenguatges contemporanis es connecten amb les demandes de la pràctica professional.

Com a última assignatura de metodologia projectual, l'objectiu és consolidar els coneixements necessaris per al desenvolupament de projectes rigorosos. El procés de treball busca que el dissenyador no sols respongui a un briefing, sinó que sigui capaç de presentar propostes amb un llenguatge creatiu personal i diferenciat, aportant valor mitjançant la hibridació entre el disseny, l'art i l'artesania.

Al llarg del semestre, s'alternaran blocs d'exercicis àgils amb projectes de recerca a llarg termini. En tots ells, l'alumnat haurà de qüestionar, experimentar i aprendre de l'experiència per a projectar objectes que transcendeixin la tècnica pura, aconseguint una comunicació eloqüent de les seves idees davant els possibles clients i consolidant així la seva pròpia essència com a professionals del disseny.

OBJECTIUS

- Fonament Ètic: Entendre el disseny com un acte de responsabilitat cultural i una exploració transdisciplinària que dota d'essència a l'objecte.
- Indagació Crítica: Utilitzar metodologies de recerca per a qüestionar el que s'estableix i transformar hipòtesis en realitats tangibles.
- Llenguatge de la Matèria: Prioritzar l'expressió sensorial i poètica dels materials, construint narratives visuals pròpies.
- Narrativa i Comunicació: Transmetre de manera eloqüent la gènesi i el valor del projecte, fent servir llenguatges que connectin la idea i amb el receptor.
- Flux de Treball: Alternar l'autoria personal amb processos col·laboratius, gestionant el taller com un espai d'experimentació lliure.
- Tècnica Experimental: Abordar el prototipatge i la representació com a eines de descobriment estètic, més enllà de la tècnica pura.
- Consciència del Context: Vincular la creació amb la memòria local i els debats globals per a enriquir la cultura del disseny.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

- Aplicar tècniques i recursos necessaris per a la representació d'objectes i espais a escala, maquetes, i prototips que requereixi el desenvolupament de cada projecte.

CONTINGUTS

Donat el caràcter teoricopràctic de l'assignatura, es plantegen exercicis tant per a contextualitzar com per a introduir a l'alumnat l'àmbit del disseny d'objectes i creació d'espais. Hi ha una introducció teòrica prèvia a cada exercici i un comentari i conclusió al lliurament d'aquests.

En els blocs teòrics s'exposaran conceptes i referents relacionats amb la creació d'objectes i transformació d'espais tant lligats a noves perspectives en el món del disseny, l'art i l'artesanía. Els treballs pràctics permetran a l'alumnat una reflexió pròpia sobre els paràmetres que incideixen a l'hora de concebre un disseny. Aquests exercicis els realitzarà l'alumnat a l'aula i fora d'ella de manera autònoma aplicant les diferents metodologies exposades en la classe.

A manera d'introducció, es plantejaran els exercicis mitjançant el suport de referències i la presentació que indiqui a l'alumnat el tema i treball a realitzar. Aquests exercicis introductoris tenen com a objectiu que l'alumnat centri el seu interès en un tema, concepte o idea a partir del qual desenvolupessin el projecte personal.

En totes les sessions es realitzaran revisions i anàlisis de l'evolució del treball en curs per a concloure amb la presentació, revisió i la posada en comú de tot el grup, fomentant així l'autocrítica i l'anàlisi de projectes.

L'alumnat presentarà les conclusions de cada va exercir en finalitzar aquest, mitjançant els recursos audiovisuals/gràfics/matèrics/performatius que consideri necessaris.

Es plantejaran lectures, visites a exposicions, conferències, presentacions que tinguin relació amb l'assignatura i s'avaluarà la posada en comú de l'aprens en elles.

METODOLOGIA

A l'ésser una assignatura de taller amb una eminent càrrega pràctica, el pes metodològic recau en el desenvolupament d'una sèrie de blocs pràctics a través dels quals s'aniran introduint tota una sèrie de temes de debat i eines metodològiques de recerca i creatives que acompanyaran a l'alumnat en el desenvolupament d'un projecte personal.

ACTIVITATS FORMATIVES

Hores de dedicació: 150h

Hores activitats dirigides: 60h (40%)

Hores activitats supervisades (inclou les hores d'avaluació): 12h (8%)

Hores aprenentatge autònom: 78h (52%)

Activitat dirigida:

Presentació i discussió de continguts teòrics, referències i casos d'estudi i / o visites i / o presentacions d'experts.

Metodologia d'aprenentatge: Valoració i discussió crítica col·lectiva i / o exposició de continguts pràctics i debat.

Descripció: A l'inici de cada projecte el professor farà una exhaustiva descripció oral sobre el tema a desenvolupar que s'acompanyarà de l'enunciat corresponent a cada projecte.

Així mateix hauran sessions d'introducció a les temàtiques proposades, siguin referencials, teòriques, tècniques o pràctiques per a facilitar la plena integració de coneixements necessaris per al desenvolupament dels projectes.

Seguiment supervisat pel professor. Discussió i posada en comú de continguts. Realització d'exercicis a l'aula o taller.

Presentació pública i discussió Les hores de treball a l'aula es realitzaran seguiments del desenvolupament del treball i es guiarà a l'alumne mitjançant tutories per a secundar-lo en el compliment dels requisits exigits per al desenvolupament dels projectes.

Es plantejaran dinàmiques de treball en grup per a proposar qüestions, plantejaments del projecte, generació d'idees, anàlisis de referents.

Activitat supervisada:

Assessorament sobre els processos de formalització de cada projecte, mitjançant el diàleg constant en el procés d'aprenentatge amb els equips docents. Aquest diàleg permet una atenció i seguiment personalitzat dels projectes de l'alumnat i és una garantia de qualitat formativa per a resoldre dubtes en cas de dificultats respecte als continguts de les matèries i realitzar un seguiment molt pròxim del procés d'aprenentatge.

Activitat autònoma:

Cerca de documentació: fonts primàries, bibliografia, casos d'estudi i referents. Lectura de textos. Treball pràctic autònom. Tractament de la informació, i / o lectura comprensiva de textos, i / o lectura comprensiva d'elements formals i matèrics.

Descripció: L'alumna haurà de desenvolupar el treball teòric i pràctic proposat en els tallers de manera autònoma, amb la finalitat de completar els temes i projectes proposats en classe. Posteriorment s'avaluarà mitjançant el seguiment en les activitats tant dirigides com supervisades.

SISTEMA D'AVALUACIÓ

Aquesta és una assignatura d'avaluació contínua, per tant, no compta amb la possibilitat d'un lliurament únic a final de curs. Tots els treballs que no siguin lliurats en la data indicada per l'equip docent, seran penalitzats o directament no podran ser avaluats.

REVALUACIÓ: En cas d'avaluació insuficient, l'alumnat optarà a la reavaluació d'un o diversos dels seus treballs sempre que compleixi amb els següents requisits:

- Haver complert amb un 80% d'assistència a classe
- Haver realitzat el seguiment obligatori per part de l'equip docent.
- Haver complert amb el termini de lliurament establert dels treballs.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

La nota de reavaluació no serà mai major de 5 (suficient o aprovat)

L'assignatura és presencial i es prendrà nota de l'assistència (80%). En cas que l'alumnat tingui algun tipus de complicació personal, laboral o acadèmica que li impedeixi seguir el transcurs de l'assignatura, haurà de comunicar-lo a l'equip docent, a tutor/a, o, en última instància, a coordinació pedagògica del Grau, per a poder trobar una solució a temps.

En cap cas s'acceptaran justificacions o peticions de flexibilitat a final de curs.

ACTIVITATS I CRITERIS D'AVUACIÓ

Activitat d'avaluació

Presentacions dels exercicis dels resultats parcials i / o finals.

Metodologia d'aprenentatge: Comentari i revisió, individual o en grup, d'exercicis i resultats parcials o finals.

Descripció: Entrevistes individuals o reflexions en grup del resultat general de l'assignatura en l'última fase d'aquesta. Proves de procés i presentació del treball pràctic realitzat a l'aula i del treball autònom.

Els criteris d'avaluació en cadascun dels projectes realitzats al llarg de l'assignatura tenen com a objectiu avaluar el compromís, la qualitat i l'autonomia de cada alumne i els indicadors utilitzats seran els següents:

- 1.- Coherència amb els objectius plantejats a l'inici, tant generals com específics i el compliment d'ells en la proposta final.
- 2.- Rigor en la planificació de temps i coherència en el seguiment de la planificació. Autonomia.
- 3.- Coherència interna del projecte en les relacions concepte - processó.
- 4.- Claredat, qualitat i coherència en la comunicació i presentació del projecte.

Avaluació contínua a través del seguiment del procés d'aprenentatge. (45%)

Avaluació de l'exposició i realització d'exercicis i treballs. (40%)

Avaluació puntual a través de seminaris, debats, visites i altres activitats col·lectives. (10%)

Actitud, participació i compromís amb el grup i la classe (5% nota final)

RESULTATS D'APRENTATGE DEL TÍTOL

Coneixements:

KT01 Identificar els continguts, llenguatges i perspectives fonamentals per a l'anàlisi de la pràctica cultural contemporània en les seves diverses manifestacions.

KT03 Identificar els elements que són comuns i els específics en els diferents llenguatges creatius.

KT06 Relacionar l'experiència singular de l'estudiant amb la realitat global contemporània en la presa de posició respecte al projecte propi.

Habilitats:

ST02 Aplicar les metodologies creatives pròpies de la titulació (que es basen en els elements que les diferents disciplines històriques tenen en comú) als projectes en art i disseny.

ST07 Treballar en projectes d'art i disseny de manera cooperativa i integrada en equips de composició heterogènia.

Competències:

CT02 Resoldre encàrrecs concrets externs en l'àmbit creatiu amb coneixements, tècniques i metodologies transdisciplinars.

CT03 Aplicar, en els projectes creatius conceptes de sostenibilitat, d'equitat de gènere, d'inclusió i de cerca del bé comú d'acord amb la consecució dels objectius de desenvolupament sostenible (*ODS).

RESULTATS D'APRENTATGE DE LA MATÈRIA

Coneixements:

KM35 Identificar la metodologia adequada per a la tipologia de projecte en cada àmbit aplicant els diferents mètodes de treball i desenvolupament del projecte (KT01)

KM36 Reconèixer l'àmbit creatiu específic i la seva relació amb l'àmbit professional al llarg dels projectes creatius realitzats en les diferents assignatures optatives. (KT03)

KM37 Seleccionar les eines i recursos per a la comunicació dels àmbits específics en la materialització del projecte propi (KT06)

Habilitats:

SM31 Planificar el desenvolupament de projectes tant en el marc de treball professional autònom com en l'àmbit de l'empresa o institucions públiques (ST02)

SM32 Produir projectes complexos dialogant amb professionals d'altres àmbits gestionant coneixements propis d'altres disciplines de manera resolutiva (ST07)

Competències:

CM28 Aplicar de manera autònoma els diferents mètodes de recerca per al desenvolupament de projectes de disseny o artístics de manera específica o transversal (CT02)

CM29 Relacionar correctament les idees i transmetre-les amb eficàcia i creativitat utilitzant el mitjà adequat a cada situació comunicativa (CT03)

RESULTATS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Coneixements:

CA- Aplicar en el procés de creació, nous llenguatges i procediments a través l'experimentació. (KM35)

CA- Reconèixer la *transdisciplina com una cosa bàsica i positiu en el futur de la professió. (KM36)

Habilitats

SA- Aplicar les tècniques i les tecnologies adequades a l'àmbit en el qual es desenvolupa un projecte. (SM32)

SA- Planificar les fases d'un projecte, prenent decisions en funció d'agents externs, els condicionants i les pròpies limitacions del context. (SM32)

SA- Aplicar els processos adequats de materialització o proposta de producció de manera autònoma i / o a través de tercers per a la seva producció. (SM31)

SA- Utilitzar recursos tècnics i conceptuals a partir d'una apropiació i transformació personalitzada de les eines materials i dels conceptes. (KM37)

Competències:

CA-Fer propostes específiques en el camp de les arts i dels dissenys, així com saber formalitzar-les, aplicant estratègies, mètodes, instruments i llenguatges adequats a cada situació i context. (CM28)

CA- Comunicar idees, processos i resultats de les fases del treball, emprant les tècniques de formalització i recursos expressius, en funció de la proposta i de l'interlocutor. (CM29)

PROGRAMACIÓ

L'assignatura es desplega durant aproximadament 17 sessions, 2 de lliuraments i avaluació.

Els dos blocs que es tracten es distribuïran de la manera següent:

BLOC 1: LABORATORI D'IDENTITAT I EXPLORACIÓ

Enfocament: Recerca, experimentació i llenguatge propi.

SESSIÓ 1 | Obertura

Presentació de l'assignatura.

Exercici 01: Identitat i posicionament.

Definició de l'essència creativa de l'alumne.

SESSIÓ 2 | Pensament

Presentació de resultats Ex. 01.

Exercici 02: Relació objecte i pensament.

L'objecte com a vehicle d'idees.

SESSIÓ 3 | Entorn I

Presentació de resultats Ex. 02.

Exercici 03: Observació Objecte i Entorn (Part 1).

Anàlisi del context material.

SESSIÓ 4 | Entorn II

Continuació i desenvolupament de l'Exercici 03 (Part 2).

Aprofundiment en la mirada crítica sobre el quotidià.

SESSIÓ 5 | Taller

Treball de camp i desenvolupament del Bloc 1: La Caixa d'Eines.

Consolidació de recursos gràfics i materials.

SESSIÓ 6 | Fita d'Avaluació: Lliurament formal del Bloc 1.

Presentació i comunicació de processos.

Avaluació de meitat de semestre.

BLOC 2: L'ESTUDI

Enfocament: Metodologia d'estudi, client fictici o acte encarregó. Proposta de disseny.

SESSIÓ 7 | El Bríng:

Presentació del Bloc

Projecte: L'Encàrrec.

Presentació del client fictici i requisits del projecte.

SESSIÓ 8 a 13 | Fase d'Estudi: Desenvolupament del projecte (individual o grupal).

Metodologia d'estudi: Recerca, conceptualització, experimentació matèrica i desenvolupament tècnic de l'objecte.

Seguiment: Sessions de tutoria i crítica conjunta com a equip de disseny.

SESSIÓ 14 | *Pre-lliurement: Revisió individual de la proposta.

Últims ajustos abans del tancament de producció.

SESSIÓ 15 | La Comunicació

Lliurament final del projecte.

Presentació de la proposta de disseny davant el "client" amb èmfasi en la comunicació de les idees.

Tancament i Avaluació

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

SESSIÓ 16 |

Tancament: Sessió d'avaluació final, comentari grupal i conclusions del curs.

SESSIÓ 17 |

Reavaluació: Jornada destinada a la recuperació o millora de competències pendents.

BIBLIOGRAFIA

- AICHER, Otl. El mundo como proyecto. GG Diseño. Barcelona, 1994
- AZÚA, Martín. Del producte a l'objecte. Per una revalorització de l'entorn material. Temes de Disseny vol.27, Elisava, 2011.
- BAUDRILLARD, Jean. El sistema de los objetos. Siglo XXI, Méjico, 1997.
- DE FUSCO, Renato. Historia del diseño. Santa&Cole, Los ojos fértiles, 2005
- DONALD, Norman. El diseño de los objetos del futuro (la interacción entre el hombre y la máquina). Ed. Paidós, 2010
- DONALD, Norman. El diseño emocional. Ed. Paidós, 2005
- EL ÚLTIMO GRITO. Abandon Architectures. Berlin, 2009
- ELIASSON, Olafur. Leer es respirar, es devenir. Escritos de Olafur Eliasson. Ed. Gustavo Gili, S.L. 2012
- GAMPER, Martino. 100 chairs in 100 days its 100 ways. Dent de Leon, Londres, 2011
- GAMPER, Martino. Design is a state of mind. Koenig Nooks, Londres, 2014
- HESKETT, John. El diseño en la vida cotidiana. GG Diseño, 2002
- LUPTON, Ellen (2019). El diseño como storytelling. Editorial Gustavo Gili.
- LIPOVETSKY, Gilles. La felicidad paradójica. Ensayo sobre la sociedad de hiperconsumo. Anagrama, 2007
- MARI, Enzo. Autoprogettazione? Edizioni Corraini, Milan, 1974
- MORRISON, Jasper & FUKUSAWA, Naoto. Supernormal, sensations of the ordinary. Lars Müller Publishers, 2007
- PALLASMAA, Juhani. Los ojos de la piel. Ed. Gustavo Gili, SL, 2006
- MUNARI, Bruno. Como nacen los objetos. Apuntes para una metodología proyectual. Barcelona: Gustavo Gili. 1983
- RAWSTHORN, Alice. EL DISEÑO COMO ACTITUD. GG, 2018
- MAEDA, John. Las leyes de la simplicidad, Gedisa, 2006
- RICARD, André. La aventura creativa. Las raíces del diseño. Ariel, 2000
- SENNETT, Richard. El artesano. Anagrama, 2009
- WAGENSBERG, Jorge. La rebelión de las formas: o cómo perseverar cuando la incertidumbre aprieta. Tusquets Editores, Barcelona, 2004
- SUDJIC Dejan. El lenguaje de las cosas. Turner Noema. Madrid, 2009
- SUDJIC Dejan. B de Bauhaus. Turner. Madrid, 2014
- ZUMPTHOR, Peter. Pensar la arquitectura. Ed. Gustavo Gili, S.A. 2004
- ZUMPTHOR, Peter. Atmósferas. Ed. Gustavo Gili, S.L. 2006